

VIERDAAGSEFEESTEN 2022

Resultaten implementatie
circulair bekersisteem

TOTSTANDKOMING SISTEEM

WAT

€ 0,50 extra voor eerste beker

Beker in te wisselen voor nieuwe bij alle podia & terrassen

Laatste beker terug naar de bar voor recycling, geen geld terug

WAAR

Alle 46 podia en 124 terrassen van de Vierdaagsefeesten deden mee

Het systeem werd ook gehanteerd op het start- en finishterrein van de ruim 42.000 wandelaars van De 4Daagse en militair kamp Heumensoord

WAAROM

Schoner en duurzamer festival

Minder afval en circulair grondstoffengebruik

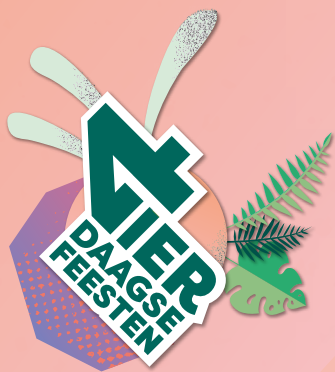
Vooruitlopen op wetgeving Single Use Plastics

Ieder festival is anders en kent zijn eigen specifieke uitdagingen. Het is dus nooit een one-size-fits all oplossing. Deze praktijkcase is daarom ter inspiratie maar is niet bedoeld als blauwdruk. Daarin zal ieder festival zijn eigen invulling moeten kiezen.

De Vierdaagsefeesten, de gemeente Nijmegen en Dar hebben jaren met elkaar, de ondernemers en pleinen gesproken over het bekerafval en hoe dit te verminderen. In overleg is besloten te gaan voor een softcup systeem. Corona stelde de invoering uit, maar in 2022 is het dan toch geïmplementeerd. Bij het ontwikkelen van dit systeem werd samengewerkt met CircularPET.

Er is bewust gekozen de beker niet van financiële waarde te maken, dus geen statiegeldsysteem te hantieren. De redenering hierachter is dat het dagelijks aan de straat zetten van de bekerzakken, lastig wordt als deze een waarde van een paar duizend euro vertegenwoordigen. Daarnaast ontbreekt er een eenduidig kassasysteem bij de Vierdaagsefeesten. Daardoor is het niet transparant wat iedere ondernemer verkoopt of verdient. Het terugbetalen van statiegeld kan daardoor niet eerlijk verdeeld worden over de deelnemende ondernemers en zorgen voor onevenredige kosten bij een deel van de ondernemers.

De keuze voor een bedrag van € 0,50 voor bezoekers als milieubijdrage van de beker is een lastige keuze geweest. In een open setting als bij de Vierdaagsefeesten hebben barren en podia een gevoel van concurrentie met supermarktprijzen voor blikjes bier. Ondernemers waren bang dat wanneer het eerste drankje te duur werd, bezoekers de barren zouden mijden en dit dus tot omzetsderving zou leiden. Daarnaast is de Vierdaagsefeesten een open en gratis toegankelijk festival. Dit maakt het niet mogelijk bezoekers bij "binnenkomst" en eerste bekertoken te geven, zoals bij veel afgesloten events gebeurt. Aan de andere kant is er een financiële incentive nodig om bezoekers te bewegen hun beker terug te brengen naar de bar. In vergelijking met andere (gesloten) festivals is € 0,50 relatief laag.

DE BEKER

Voorheen had iedere ondernemer zijn eigen bekers qua branding (vaak van brouwerijen of andere drankmerken) en maatvoering. Met de invoering van de Circulaire beker werden de individuele keuzes voor de ondernemer beperkt tot een rPET beker in drie maten. De beker had een Vierdaagsefeesten embossing in de rand, inkt mag namelijk niet worden gebruikt in een circulair systeem.

De herkenbaarheid van de beker is van cruciaal belang voor een open festival als de Vierdaagsefeesten. Bezoekers en barpersoneel moeten namelijk in één oogopslag kunnen zien dat het de circulaire beker is. Vervuiling van de bekerstroom met bekers van ander plastic, zou ervoor kunnen zorgen dat hele partijen worden afgekeurd voor recycling. PET is op dit moment het enige plastic dat hoogwaardig gerecycled kan worden. Het ontwikkelen van een eigen beker is een kostbaar proces.

Voor terrassen was er een uitzonderingsmogelijkheid voor eigen hardcups. Het organiseren van de retournering van ongebruikte bekers was belangrijk om een beter beeld te hebben van het werkelijk aantal bekers gebruikt in de stad. Deze data zijn nodig om goede resultaatberekening te kunnen maken van het percentage ingezamelde bekers voor hoogwaardige recycling. SUP wetgeving verplicht 75% hoogwaardige recycling in 2024 oplopend tot 90% in 2027.

ONDERNEMERS

Voor de ondernemers is het circulaire systeem een grote omslag in werkwijze. Naast de verplichte Circulaire beker moesten ondernemers rekening houden met ruimte voor de speciale bekerzakken achter de bar om de ingezamelde bekers in te verzamelen, pleinen moesten een opslaglocatie organiseren voor volle bekerzakken. Personeel moest worden geïnstrueerd, kassasystemen ingericht en bezoekerscommunicatie verzorgd.

Vierdaagsefeesten stelde een toolkit samen met bezoekerscommunicatie en instructies voor personeel. Daarnaast waren er gedurende de feesten coaches van CircularPET in de stad om ondernemers te ondersteunen bij de implementatie. Ondanks dat het best wat van de ondernemers gevergd heeft en vooraf er aardig wat spanning zat over hoe het ging werken is achteraf 90% van de ondernemers positief over een gezamenlijk circulair bekersisteem.

Let op:
alléén Vierdaagsefeesten bekers!

Bekers leeg en schoon?
Bekerzak!

Restdrank? Legen. Bekers stapelen.

Geén:

- Andere bekers of plastic producten
- etensresten (bijv. citroenschillen)
- papier (bijv. servetten)
- vulniszakken
- restafval.

Samen met de bezoekers sluiten we de cirkel en maken we de feesten duurzamer. Dank voor jouw onmisbare bijdrage!

BEZOEKERS

Het succes staat of valt met bezoekersgedrag. Daarom was het belangrijk dat bezoekers op de hoogte waren van het bekersisteem. Met meer dan 100 bouwhekdoeken en trotters in de stad, boven op de aanwezige communicatie bij de podia en terrassen is geprobeerd hier zo veel mogelijk op te wijzen. Uit de bezoekersmonitor van de gemeente Nijmegen blijkt dat 81% van de bezoekers positief was over het bekersisteem.

Over het algemeen hielden bezoekers zich goed aan het nieuwe systeem met slechts een kleine financiële incentive. Wat later op de avond werd dit minder en kwamen er toch wat meer bekers op de grond terecht. Ook zagen we een verschil in doelgroepen en hoe zij omgingen met het systeem. De straten waren aanzienlijk schoner dan voorgaande jaren en dit leverde weer veel positieve reacties van bezoekers, inwoners en in de media. Dit zorgde voor een positieve motivatie voor de ondernemers en projectpartners gedurende de week.

INZAMELING EN RECYCLING

Iedere ochtend reed inzamelaar Dar met aparte wagens langs alle 170 locaties om alle bekerzakken in te zamelen. De ingenomen bekers moeten zo schoon mogelijk zijn en de zakken mogen niet vervuild zijn met ander restafval. Daarom vond er op terrein van Dar nog een kwaliteitscontrole plaats in samenwerking met CircularPET. Zakken werden geïnspecteerd en eventuele vervuiling verwijderd. Daarnaast waren er iedere dag cleanteams actief in de stad die naast restafval ook schone bekers (geschikt voor recycling) apart inzamelden.

De bekers werden vervolgens getransporteerd naar een recycler voor hoogwaardige recycling. Het is van belang om een contract af te sluiten voor hoogwaardige recycling. In Nederland kunnen op dit moment nog maar een paar verwerkers dit. Het is belangrijk om van tevoren goede afspraken te maken qua levering en acceptatievoorwaarden. Als je minder volume hebt kan dit lastig zijn. De Vierdaagsefeesten is voor dit soort bedrijven met ruim 21.000 kilo nog steeds een kleine partij.

Een circulair bekersisteem op deze schaal implementeren vergde veel voorbereidend werk en betekende ook een financieel risico. Wat als de feesten niet doorgingen of het slecht weer was en bestelde bekers niet werden gebruikt? De stichting Vierdaagsefeesten had dit niet kunnen doen zonder een startsubsidie van de gemeente Nijmegen. Daarnaast droegen ondernemers en organisatoren financieel bij door een plus van € 0,03 boven op de inkooprij van de beker te betalen aan Stichting Vierdaagsefeesten. Andere kansen om de kosten te dekken zijn: samenwerking met brouwerijen of het aantrekken van sponsors om het systeem mogelijk te maken.

HET RESULTAAT

Veel schonere straten!

58%

van onze bekers werd volledig gerecycled

21.760 kilo PET

ingezameld bij de bar

goed voor

2,4 MILJOEN NIEUWE BEKERS

40%

van onze bekers werd laagwaardig gerecycled

15.000 kilo PET uit rest- en veegafval gehaald, goed voor bijvoorbeeld

46.000 emmers

90%

van alle ondernemers + van alle bezoekers zijn positief over 1 bekersisteem

81%

Bezoekers waardeerden editie 2022 met een gemiddeld cijfer van

8,4

BELANGRIJKSTE LESSEN

We zijn tevreden over dit eerste jaar. We zijn er nog niet qua inzamelingspercentage, maar gelukkig zien we nog genoeg mogelijkheden te verbeteren komende edities. Knoppen waar we in dit systeem aan kunnen draaien komende jaren om het percentage te verbeteren zijn onder andere: andere inzamelmethoden toevoegen (bakken, inzameling bij toiletten, meer cleanteams); het verhogen van de milieubijdrage voor bezoekers; het invoeren van een bekermunt voor de laatste beker voor herhaal bezoekers. Hieronder de belangrijkste lessen die we andere organisatoren mee willen geven:

1. Ga aan de slag!

Bezoekers zijn er klaar voor en het zichtbare verschil in afval op straat zorgt bij enthousiasme ook bij partijen die in eerste instantie sceptisch waren. Een circulair systeem vergt aanzienlijke voorbereidingstijd, vooral bij een stadsbreed evenement, onderschat dit niet en start dus op tijd!

2. Doe het niet alleen

Betrek ondernemers, experts, ketenpartners, bekerleveranciers of brouwerijen en kom samen tot het beste plan voor jouw festival. Is dat softcup of hardcup?

3. Duidelijke bezoekerscommunicatie

Besteed aandacht aan duidelijke en voldoende communicatie richting bezoeker. Zorg voor geprint materiaal voor ondernemers in dezelfde stijl en een volledige FAQ op je website.

4. Instrueer personeel

Zorg voor korte en duidelijke instructies voor personeel en coaching 'on the ground'. Kijk mee bij de inrichting van de barren, zodat je direct goed van start gaat.

5. Verplicht een circulair systeem

Alleen als iedereen meedoet is het eerlijk en werkt het.

MEER INFO

Meer informatie over het circulaire systeem op de Vierdaagsefeesten vind je op:

<https://www.vierdaagsefeesten.nl/updates/goede-resultaten-eerste-editie-stadsbreed-bekersysteem/>